

ชื่อเรื่อง การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริม
การท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหาร

ผู้วิจัย นายสวาท กลางประพันธ์

กรรมการควบคุม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญชัย ชนไพโรจน์ และรองศาสตราจารย์นิยม วงศ์พงษ์คำ

ปริญญา ศศ.ม. สาขาวิชา สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2551

บทคัดย่อ

สืบเนื่องจากการท่องเที่ยวได้สร้างมูลค่าสูงและเพิ่มขึ้นทุกปี สามารถชดเชยในช่วงภาวะเศรษฐกิจถดถอยของประเทศไทยที่ผ่านมาได้ อีกทั้งประเทศไทยที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยวที่โดดเด่น เช่น แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรม ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้เป็นแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวหันมาสนใจในประเทศมากขึ้น กอปรกับการบริหารจัดการแก่นักท่องเที่ยวในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดมุกดาหารยังไม่มีระบบเท่าใดนัก ประชาชนยังขาดความรู้ในการบริการที่ดีแก่นักท่องเที่ยวเท่าที่ควร การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านวัฒนธรรมในจังหวัดมุกดาหาร และเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการหมู่บ้านวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหาร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 77 คน จาก 7 หมู่บ้านโดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติและกลุ่มบุคคลทั่วไป ตามลำดับความสำคัญ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 8 เดือน ใช้วิธีตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า แล้วนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยประวัติความเป็นมาและสภาพปัญหาของหมู่บ้านวัฒนธรรมในจังหวัดมุกดาหารพบว่า ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความตระหนักและกระตือรือร้นในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพราะชาวบ้านเห็นว่าเป็นวิถีการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งที่คุ้นเคยและเคยชินเลยเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดาของคนในพื้นที่ จึงให้ความสำคัญกับการหาเลี้ยงชีพมากกว่าที่จะมาสนใจในเรื่องของการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน โดยการขายความเป็นอัตลักษณ์ของตนเองให้เป็นที่รู้จักสำหรับนักท่องเที่ยวต่างพื้นที่ กอปรกับการที่ทางภาครัฐไม่มีนโยบายหรือพันธกิจที่ช่วยเป็นแรงกระตุ้นให้กับชาวบ้านได้รับรู้ และชาวบ้านเองก็ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของความเป็นเอกลักษณ์วัฒนธรรมอย่างถ่องแท้ พร้อมกันนี้ยังไม่เข้าใจในเรื่องของกระบวนการ

จัดการท่องเที่ยว ไม่มีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ โครงสร้างและกิจกรรมการให้บริการด้านการท่องเที่ยว
ขาดผู้ให้ความรู้ความเข้าใจ ปัญหาที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงทำให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
ในอดีตของจังหวัดมุกดาหารที่ผ่านมามีไม่ได้รับความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและ
ชาวต่างชาติ

แนวทางการบริหารจัดการหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด
มุกดาหารคือการบริหารจัดการแบบ 4 Ms ได้แก่ การบริหารคน (Man) การบริหารเงิน (Money)
การบริหารวัสดุอุปกรณ์ (Material) และการบริหารงานทั่วไป (Management) ซึ่งถือว่าเป็นหลักของ
การบริหารจัดการขั้นพื้นฐาน ที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนใช้เป็นรูปแบบของการบริหารงานใน
องค์กรของตัวเอง จากการตรวจสอบข้อมูลในการบริหารจัดการหมู่บ้านวัฒนธรรมในจังหวัด
มุกดาหาร พบว่ายังไม่มีผู้นำเอาหลักการบริหารในเรื่องของ 4 Ms มาใช้ในการบริหารจัดการ
แต่อย่างใด จึงมีความเป็นไปได้ว่าหากนำแนวคิดในเรื่องนี้มาผนวกกับการบริหารจัดการในด้าน
ทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยว และด้านตลาดการท่องเที่ยว สามารถทำให้
กระบวนการบริหารหมู่บ้านวัฒนธรรมเป็นไปอย่างมีรูปแบบและเกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไป
ในทางที่ดีขึ้นอย่างแน่นอน

โดยสรุป การบริหารจัดการหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรนำหลักการ
4 Ms คือ การบริหารคน การบริหารเงิน การบริหารวัสดุอุปกรณ์ และการบริหารทั่วไป เพื่อผนวก
ร่วมในการพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาและการบริหารจัดการวัฒนธรรมหมู่บ้าน
ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

TITLE A Study of Guidelines for Cultural Village Management for Tourism
Promotion in Changwat Mukdahan

AUTHOR Mr. Sawat Klangraphan

ADVISORS Asst. Prof. Dr. Jaroenchai Chonpair and
Assoc. Prof. Niyom Wongphongkham

DEGREE M.A. **MAJOR** Cultural Science

UNIVERSITY Mahasarakham University **DATE** 2008

ABSTRACT

Since tourism has made high and increasing values every year until tourism could make compensations during the economic regression of Thailand in the past and the country is full of such outstanding tourism resources as natural tourist attractions, ancient places, antiques, art and culture, varieties of these tourist attractions racetrack tourists to be more interested in the country. Also, management for tourists in the areas of cultural tourism of Changwat Mukdahan is not much systematic and people still lack knowledge of good service to tourists as they should. The purposes of this study were to examine backgrounds of cultural villages in Changwat Mukdahan, and to investigate current conditions, problems and guidelines for cultural village management for tourism promotion in Changmat Mukdahan. The instruments used for collecting data in this wuslitsyive research study were a survey form an interview form, and an observation form. The sample population consisted of totally 77 persons from villages comprising a group of informants, a group of practitioners, and a group of people in general in priorities. Eight months was spent for data collection, and the collected data were checked using the triangulation technique. The results of the study were subsequently presented by means of a descriptive analysis.

The results of examining backgrounds and problem conditions of the cultural villages in Changwat Mukdahan revealed that the people in the area of this study still lacked awareness and enthusiasm about cultural tourism because the villagers viewed that tourism was the way of living in the daily life. It was what they were accustomed to they thought it was an ordinary thing for people in that area. Thus they gave the importance to making their living rather than being interested in promotion of tourist attractions to occur within their villages by selling self-identity to be

wellknown to tourists from other areas. In addition, the state sector did not have a policy or a mission to help encourage villagers to perceive of good tourism. Also, the villagers themselves lacked clear knowledge and understanding of cultural identity, and at the same time they did not yet understand the tourism management process. They did not have knowledge concerning the model, structure and activities for tourism services. The villagers lacked providers of knowledge and understanding about the problems mentioned above. These things caused cultural tourism in the past in Changwat Mukdahan to not receive interest from Thai and foreign tourists.

One guideline for cultural village management for tourism promotion of Changwat Mukdahan is 4 Ms management which includes : man management, money management, material management, and management in general, regarded as the basic management principle which state and private sectors used as the model of management in their own agencies. From an investigation of data involving cultural village management in Changwat Mukdahan, it was found that there had not been implementation of 4 Ms management principle in management at all. It is feasible if this concept is used together with tourism resource management, tourism service, and tourism marketing. It will be able to cause the cultural village management process to go on with a model and to generate development and positive changes in certainty.

In conclusion, for cultural village management for tourism promotion, the 4 Ms principle : man management, money management, material management, and management in general, should be used together with development to generate changes in development and village culture management to promote tourism in Changwat Mukdahan to suit the current conditions.

